

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 7 lutego 2020 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi w sprawie o sygn. akt I C 761/17 z powództwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł. przeciwko T. S. (1) i T. S. (2), o zapłatę:

1. uchylił nakaz zapłaty wydany w postępowaniu nakazowym przez Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi w sprawie o sygnaturze I Nc 141/17 w dniu 16 marca 2017 r. i oddał powództwo;
2. nakazał pobrać od powoda (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w Ł. na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego dla Łodzi Widzewa w Łodzi kwotę 819 zł tytułem nieuiszczonych kosztów postępowania.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd I instancji oparł na następujących ustaleniach faktycznych.

W dniu 11 września 2012 roku (...) sp. z o.o. w Ł. zawarł z pozwanym T. S. (1), prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą (...), umowę leasingu operacyjnego nr (...), której przedmiotem był osprzęt do węzła betoniarskiego. Jej zabezpieczenia stanowiły dwa weksle własne in blanco wraz z deklaracją wekslową poręczoną przez T. S. (2).

Integralną część umowy stanowiły również Ogólne Warunki Umowy Leasingu (OWUL), których treść została pozwanemu przedstawiona przed zawarciem umowy i z którymi pozwany się zapoznał.

Powód mógł rozwiązać umowę leasingu ze skutkiem natychmiastowym w przypadku, gdy pomimo upomnienia na piśmie i wyznaczenia dodatkowego terminu, powód zalega z jakąkolwiek płatnością wynikającą z umowy leasingu (§7 pkt 7.1.). W tym przypadku pozwany zobowiązany był w dniu rozwiązania umowy do zwrotu przedmiotu leasingu (§7 pkt. 8). W tym przypadku, poza obowiązkiem zapłaty przez pozwanego wszystkich opłat leasingowych wymagalnych do dnia rozwiązania umowy leasingu, powód mógł żądać od pozwanego zapłacenia odszkodowania w wysokości sumy wszystkich przewidzianych w umowie leasingu, a niewymagalnych do dnia jej rozwiązania opłat leasingowych (okresowych opłat leasingowych, opłaty końcowej), pomniejszonych o korzyści powoda wynikające m.in. z uzyskania ceny netto (bez podatku VAT) ze sprzedaży przedmiotu leasingu pomniejszonej o koszty sprzedaży oraz koszty związane z posiadaniem, zapobieżeniem utracie lub pogorszeniu stanu przedmiotu leasingu, poniesione przez powoda od dnia rozwiązania umowy leasingu do dnia sprzedaży przedmiotu leasingu (§7 pkt 9 w zw. z §5 ust. 2 i §10 OWUL).

W razie przedterminowego rozwiązania umowy pozwany zobowiązany był bezzwłocznie, nie później niż w ciągu 7 dni od upływu tego terminu, zwrócić powodowi przedmiot leasingu na własny koszt i ryzyko, do siedziby finansującego lub w miejsce przez niego wskazane odrębnym pismem, w stanie nie gorszym niż będącym następstwem normalnego zużycia. Do czasu odbioru przedmiotu leasingu od Finansującego korzystający nie może czerpać z niego pożytków, a nadto ma obowiązek bezpłatnego przechowywania i konserwacji, jeśli Finansujący nie przedstawi innych dyspozycji w tym zakresie. W razie odmowy lub opóźnienia zwrotu przedmiotu leasingu przez korzystającego, Finansującemu przysługuje kara umowna liczona za każdy dzień, w wysokości 1/10 średniej miesięcznej okresowej opłaty leasingowej z ostatnich 12 miesięcy poprzedzających miesiąc, w którym powstał obowiązek zwrotu, a w przypadku umów rozwiązanych wcześniej niż po upływie 12 miesięcy – z okresu trwania umowy leasingu. Przystający zobowiązany jest również do zwrotu kosztów ubezpieczenia i innych kosztów związanych z posiadaniem przedmiotu leasingu poniesionych przez Finansującego w tym okresie (§ 7 ust.15 i 16 OWUL).

Na mocy postanowienia Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi z dnia 28 marca 2013 r. (...) sp. z o.o. zmienił firmę na (...) sp. z o.o.

Pismem z dnia 15 kwietnia 2015 r., zatytułowanym „ostateczne wezwanie do zapłaty”, powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 1.568,90 zł tytułem należności wynikającej z zawartej umowy leasingu. W oświadczeniu z dnia

30 kwietnia 2015 r. powód rozwiązał w trybie natychmiastowym bez okresu wypowiedzenia łączącą strony umowę leasingu, jednocześnie wzywając do uiszczenia kwoty 4.219,63 zł tytułem zaległych opłat leasingowych.

Na dzień 18 sierpnia 2015 r. kwota zaległości wynosiła 140.832,92 zł, z czego 120.153,80 zł stanowiła należność na przyszłe raty, a 20.679,12 zł pozostałe należności i zobowiązania.

Pismem doręczonym pozwanemu w dniu 20 sierpnia 2015 r. powód wezwał go do zapłaty odszkodowania należnego z tytułu przedterminowego rozwiązania umowy w kwocie 120.153,80 zł oraz zaległych opłat leasingowych i kary umownej w kwocie 20.679,12 zł.

W dniu 8 października 2015 r. (...) sp. z o.o. sprzedał przedmiotowy osprzęt do wężła betoniarskiego (...) S.A. w Ł., która następnie sprzedała osprzęt W. W..

W okresie od rozwiązania umowy do rozpoczęcia transportu osprzętu na teren należący do nabywcy wężel betoniarski nadal znajdował się na działce należącej do pozwanego. Powód poszukiwał nowego kupca w okolicach Ł., strony ustaliły więc, że do sfinalizowania transakcji osprzęt pozostanie u pozwanego. Zdecydowano, że nie było potrzeby odbierania osprzętu przez powoda, gdyż jego transport z posesji pozwanego na działkę nowego nabywcy będzie łatwiejszy. Tak było korzystniej także dla powoda. Takie rozwiązanie okazało się słuszne, gdyż W. W. mieszkał niedaleko pozwanego.

W dniu 16 października 2015 r. zakończono relokację wężła betoniarskiego od pozwanego na działkę należącą do nowego nabywcy wężła. R. została przeprowadzona w sposób poprawny. Pozwany nie robił problemów przy odbiorze sprzętu. Był zadowolony z przebiegu sprawy, jako że pozwoliło mu to zaoszczędzić kwotę, jaką musiałby wydatkować na transport sprzętu do siedziby powoda.

Notą obciążeniową z dnia 26 listopada 2015 r. powód ponownie rozliczył odszkodowanie po sprzedaży przedmiotu leasingu. Należna suma została zmniejszona do kwoty 21.816,81 zł.

Blankiet wekslowy został sporządzony w dniu 11 września 2012 r. i podpisany przez T. S. (1). Poręczyła za niego T. S. (2). Została do niego dołączona podpisana przez pozwanych deklaracja wekslowa, uprawniająca powoda do wypełnienia weksla w każdym czasie na sumę odpowiadającą zadłużeniu wynikającemu z przedmiotowej umowy leasingu.

Pismem z dnia 29 marca 2016 r. powód poinformował pozwanego o wypełnieniu weksla na kwotę 21.816,81 zł i wezwał go do zapłaty kwot: 20.679,12 zł tytułem kary umownej za pozostawianie przedmiotu leasingu w posiadaniu korzystającego po rozwiązaniu umowy oraz 1.137,69 zł tytułem opłat leasingowych.

Pismem z dnia 23 sierpnia 2016 r. powód wezwał T. S. (2) do zapłaty żądanej kwoty. Wystosował także propozycję ugodową, zgodnie z którą pozwana zapłaci całość kwoty, a powód nie skieruje sprawy na drogę sądową.

Sąd I instancji oceniając stan faktyczny, wskazał, że jego ustalenia dokonał na podstawie całokształtu materiału dowodowego złożonego do akt sprawy. Sąd nie kwestionował wiarygodności i prawdziwości złożonych przez strony dokumentów. W przedmiocie porozumienia zawartego między stronami, co do kontynuowania składowania osprzętu betoniarskiego na posesji pozwanego po rozwiązaniu umowy Sąd Rejonowy oparł się w szczególności na zeznaniach świadków, którzy jako najbardziej obiektywni i bezstronni obserwatorzy zdarzenia wskazali, jaki był rzeczywisty przebieg przedmiotowego sporu. Sąd uznał zeznania świadków za cenne i wiarygodne źródło dowodowe.

W związku z powyższym Sąd Rejonowy uznał, że powództwo jest bezzasadne.

Sąd I instancji na wstępie nadmienił, że po wniesieniu zarzutów od nakazu zapłaty, wydanego na podstawie weksla własnego in blanco, spór z płaszczyzny stosunku prawa wekslowego przenosi się na ogólną płaszczyznę stosunku prawa cywilnego. Strony mogą zatem powoływać się na podstawy faktyczne i prawne wynikające z łączącego je stosunku prawnego, który jest źródłem dochodzonego przez powoda roszczenia cywilnoprawnego, nawet jeżeli okaże się, że roszczenie wekslowe nie istnieje (vide: wyrok SN z dnia 14 marca 1997 r., I CKN 48/97, OSNC 1997/9/124).

W przedmiotowej sprawie Sąd może zatem badać zasadność dochodzonej przez powódkę należności w kwocie 21 816,81 zł poprzez analizę łączącej strony umowy leasingu, a także treści deklaracji wekslowej.

Zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. – prawo wekslowe (Dz.U. Nr 37, poz. 282 ze zm.), jeżeli weksel, niepełny w chwili wystawienia, uzupełniony został niezgodnie z zawartym porozumieniem, nie można wobec posiadacza zasłaniać się zarzutem, że nie zastosowano się do tego porozumienia, chyba że posiadacz nabył weksel w złej wierze albo przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa. Przepis ten – na podstawie art. 103 prawa wekslowego – znajduje zastosowanie do weksła własnego.

Przywołany przepis ogranicza zarzuty zobowiązanego z weksła, jakie ten może podnieść w stosunku do posiadacza, który nabył weksel, a więc nie w stosunku do remitenta (pierwszego posiadacza weksła). Oznacza to, że gdy posiadaczem dochodzącym roszczeń z weksła jest remitent, a więc pierwszy posiadacz weksła, którego z pozwanym łączy umowa, tj. choćby ustna deklaracja wekslowa, wystawca może powoływać się bez żadnych ograniczeń na wszelkie zarzuty prawa wekslowego, w tym subiektywne, szczególnie na zarzuty wynikające ze stosunku podstawowego (vide: teza z uzasadnienia wyroku SN z dnia 9 lutego 2005 r., II CK 426/04, Lex nr: 147229). Co więcej – zobowiązanie wekslowe osoby, która weksel wręczyła, nie powstaje w razie wypełnienia weksła niepełnego w chwili wystawienia przez jego odbiorcę niezgodnie z otrzymanym upoważnieniem (vide: teza z uzasadnienia wyroku SN z dnia 17 czerwca 1999 r., I CKN 51/98, OSNC 2000, z. 2, poz. 27).

Zgodnie z powszechnie aprobowanym orzecznictwem Sądu Najwyższego na stronie pozwanej – dłużniku wekslowym ciąży obowiązek udowodnienia, że weksel został wypełniony niezgodnie z zawartym porozumieniem (vide: teza z uzasadnienia orzeczenia SN z dnia 24 października 1962 r., II CR 976/61, OSNC 1964, z. 2, poz. 27). Przy czym dłużnik wekslowy może dowodzić wszelkimi środkami dowodowymi, jaka była w istocie treść porozumienia stron oraz że weksel został uzupełniony niezgodnie z zawartym porozumieniem (vide: teza z uzasadnienia wyroku SN z dnia 28 października 1963 r., II CR 249/63, OSNC 1964, z. 10, poz. 208).

Sąd Rejonowy podkreślił, że w rozpoznawanej sprawie powodowa spółka dochodziła od pozwanych roszczenia na podstawie wystawionego przez nią weksła. Powód domagał się zasądzenia kwoty 21.816,81 zł, w tym 20.679,12 zł tytułem kary umownej za pozostawianie przedmiotu leasingu w posiadaniu korzystającego po rozwiązaniu umowy oraz 1.137,69 zł tytułem opłat leasingowych.

Przedmiotowa umowa leasingu została rozwiązana przedterminowo ze skutkiem natychmiastowym wobec faktu, że korzystający, pomimo wystosowania do niego upomnienia na piśmie i wyznaczenia dodatkowego terminu, zalegał z płatnościami wynikającymi z tej umowy, które to uprawnienie przysługiwało finansującemu na podstawie § 7 OWUL. W przypadku rozwiązania umowy w ww. trybie, według stanowienia § 7 ust. 15 OWUL, korzystający był zobowiązany niezwłocznie, nie później niż w ciągu 7 dni od upływu tego terminu, zwrócić przedmiot leasingu na własny koszt i ryzyko do siedziby finansującego lub inne wyznaczone przez niego miejsce, w stanie nie gorszym niż będącym następstwem normalnego zużycia, przy czym do czasu odbioru przedmiotu leasingu przez finansującego, korzystający miał obowiązek jego bezpłatnego przechowywania i konserwacji, jeśli finansujący nie przedstawi innych dyspozycji w tym zakresie.

Pozwany, który zgodnie z umową był związany powyższymi regulacjami, twierdził i udowodnił w niniejszym postępowaniu, iż między stronami doszło do porozumienia w zakresie przechowywania przedmiotu umowy leasingu w dotychczasowym miejscu, tj. miejscu zamieszkania pozwanego. Wszyscy przesłuchani w sprawie świadkowie zgodnie podawali, iż powyższa okoliczność została ustalona z przedstawicielem powódki, na podstawie między innymi wymiany pism i maili, a pozwany nie czynił żadnych przeszkód w odbiorze wężła.

Nie ulega przy tym wątpliwości, że propozycja pozwanego, wystosowana do powódki po otrzymaniu oświadczenia o rozwiązaniu umowy, a dotycząca możliwości pozostawienia przedmiotów leasingu w dotychczasowych miejscach (w których pozostawały do dyspozycji korzystającego w czasie trwania umowy leasingu), została zaakceptowana przez powódkę. Oświadczenie woli powódki, co do miejsca zwrotu przedmiotu leasingu zawarte w dokumencie

zawierającym oświadczenie o rozwiązaniu umowy leasingu zostało zmienione oświadczeniem pracownika powódki odpowiedzialnego za realizację tej konkretnej umowy. W dobie powszechnego korzystania z Internetu, jako przekątnika nie tylko informacji, ale i decyzji dla uznania za wiążący nowego sposobu odebrania przedmiotu leasingu wystarczające było to, że decyzje taką podjęła osoba wyznaczona przez powoda do kontaktów z pozwanym (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 27 grudnia 2013 r., I ACa 808/13).

Jednocześnie Sądowi z urzędu znana jest okoliczność z innych spraw z udziałem powoda, w podobnych stanach faktycznych, dotycząca zlecenia przez spółkę (...) odbioru przedmiotu umowy leasingu firmom windykacyjnym, w przypadku odmowy wykonania powyższego obowiązku przez korzystającego po rozwiązaniu umowy. W niniejszej sprawie powódka nie podjęła żadnych kroków celem odzyskania przedmiotu umowy, by po upływie czasu podczas którego powódka poszukiwała nabywcy wężła betoniarskiego, bez żadnych przeszkód odebrać te przedmioty i przekazać nabywcy.

W tym stanie rzeczy, Sąd Rejonowy uznał, że w związku z pozostawieniem u pozwanego przedmiotu leasingu w wyniku porozumienia stron powódce nie przysługiwało prawo naliczenia kary umownej z tytułu bezumownego korzystania z przedmiotu leasingu.

Również w zakresie kwoty 1.137,69 zł tytułem opłat leasingowych powództwo było niezasadne. Pozwani w zarzutach od nakazu zapłaty zakwestionowali roszczenie powódki co do zasady i wysokości, podnosząc, iż w znacznej części spłacili zobowiązanie wobec powódki.

Sąd I instancji wskazał przy tym, że roszczenie w zakresie kary umownej z tytułu pozostawiania przedmiotu leasingu w posiadaniu korzystającego jest całkowicie bezzasadne i w taki sam sposób należy ocenić roszczenia z tytułu opłaty leasingowej. Powód nie przedstawił bowiem żadnych dowodów, które uzasadniałyby jego roszczenia w tym zakresie, nadto Sąd Rejonowy podkreślił, że nieznanym jest sposób wyliczenia powyższej kwoty, gdyż jej wysokość nie wynika z żadnych dokumentów przedłożonych w toku sprawy.

Wobec powyższego, w oparciu o przepis art. 496 k.p.c., Sąd I instancji uchylił zaskarżony nakaz zapłaty i oddalił powództwo.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia złożył wnioskodawca, zaskarżając wyrok w całości. Skarżący zarzucił wydanemu orzeczeniu:

1. naruszenie przepisów postępowania, mogących mieć istotny wpływ na wynik sprawy, tj.:

a. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnej oceny i analizy dowodów, a co za tym idzie przekroczenie swobodnej oceny dowodów:

- polegającej na wyprowadzeniu z zeznań świadków T. K., W. W. oraz D. S. wniosków z nich niewynikających, sprzecznych z zasadami logicznego rozumowania, polegających na uznaniu, iż z zeznań świadków wynika, że pozwany zawarł porozumienie z powodem, które zwalniało go z obowiązku zwrotu przedmiotu leasingu powodowi w ustalonym w umowie leasingu oraz oświadczeniu o rozwiązaniu umowy leasingu w terminie, podczas gdy z zeznań świadków nie wynika, aby świadkowie mieli wiedzę na temat ustaleń pomiędzy pozwanym, a powodem, co do wyłączenia obowiązku zwrotu przedmiotu leasingu, co więcej świadkowie wskazują jedynie, że kojarzą, że ustalenia miały być robione pomiędzy powodem, a pozwanym, nie wskazując żadnych konkretnych ustaleń dokonanych pomiędzy stronami oraz, że oświadczenie woli powoda o obowiązku zwrotu przedmiotu leasingu przez pozwanego zostało zmienione oświadczeniem pracownika, wysłanym za pośrednictwem poczty elektronicznej, który miał wyrazić zgodę na pozostawienie przedmiotu leasingu u pozwanego, podczas gdy z zeznań świadków nie wynika, że rozmowy pozwanego były prowadzone z upoważnionym do tego przedstawicielem powoda, co więcej świadkowie nie byli w stanie w swoich zeznaniach wskazać, z jaką osobą (z imienia i nazwiska) takie ustalenia miały być czynione, w konsekwencji uznając, iż powód nie był uprawniony do obciążenia pozwanego karą umowną zastrzeżoną w § 7 ust. 15 OWUL,

- polegającej na wyprowadzeniu z dowodów z dokumentów prywatnych złożonych przez powoda, tj. z dokumentu prywatnego „wyliczenie odszkodowania i rozliczenie umowy leasingu operacyjnego” z dnia 26 listopada 2015 r. wniosków sprzecznych z zasadami logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego i uznanie, iż powód nie udowodnił dochodzonego roszczenia, podczas gdy z rozliczenia wynika sposób wyliczenia należności pozostałej do zapłaty przez pozwanych, która to należność miała potwierdzenie w dowodach, tj. w fakturach oraz notach księgowych, złożonych w toku postępowania przez powoda,

b. art. 207 § 6 k.p.c. i art. 217 § 2 k.p.c. polegającej na pominięciu dowodów z dokumentów prywatnych złożonych przez powoda, tj. z dokumentu prywatnego „Wynagrodzenie za czas bezumownego pozostawiania Przedmiotu Leasingu w posiadaniu Korzystającego” z dnia 18 sierpnia 2015 r., z którego wprost wynika okres za jaki powód obciążył pozwanych karą umowną, tj. od dnia 15 maja 2015 r. do dnia 18 sierpnia 2015 r., co w konsekwencji doprowadziło do przyjęcia przez Sąd, iż powód wyraził zgodę na niedokonywanie przez pozwanego zwrotu przedmiotu leasingu w tym okresie, wbrew obowiązкови wynikającemu z umowy leasingu, podczas gdy dowody te nie były spóźnione, ani powoływane dla zwłoki,

c. art. 228 § 2 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. polegającej na wzięciu pod uwagę przez Sąd z urzędu okoliczności, znanej Sądowi z innych spraw z udziałem powoda, tj. zlecenia przez powoda odbioru przedmiotu leasingu firmom windykacyjnym w przypadku odmowy wykonania obowiązku zwrotu przez korzystających i wywiedzenie z tej okoliczności wniosku sprzecznego z zasadami logicznego rozumowania, błędnie uznając, iż w związku z tym powód nie podjął czynności zmierzających do obioru przedmiotu leasingu od pozwanych przez firmę windykacyjną, wyraził dorozumianą zgodę na niedokonywanie zwrotu przedmiotu leasingu przez pozwanych, podczas gdy z tej okoliczności takie wnioski nie wynikają, bowiem brak zaangażowania firmy windykacyjnej w odbiór przedmiotu leasingu, nie wyłącza obowiązku pozwanych wynikającego z umowy,

2. naruszenie przepisów prawa materialnego:

a. art. 65 § 1 i 2 k.c. w zw. z § 2 ust. 15 OWUL poprzez jego niezastosowanie, a w konsekwencji dokonanie błędnej wykładni postanowień łączącej strony umowy leasingu – Ogólnych Warunków Umowy Leasingu i uznaniu, iż przepis ten zezwala pozwanemu na niedokonywanie zwrotu przedmiotu leasingu powodowi, aż do momentu przedstawienia przez powoda stosownych dyspozycji dotyczących zwrotu przedmiotu leasingu, co w konsekwencji doprowadziło do uznania przez Sąd, iż powód nie był uprawniony do obciążania pozwanego umowną za opóźnienie w zwrocie przedmiotu leasingu, podczas gdy pozwany zobowiązany jest do zwrotu przedmiotu leasingu bezzwłocznie, w terminie wskazanym w oświadczeniu o rozwiązaniu umowy leasingu, a sama gotowość pozwanego do wydania przedmiotu leasingu nie dekompletuje obowiązku korzystającego do zapłaty kary umownej ustalonej postanowieniami umowy leasingu;

b. art. 10 Prawa wekslowego w zw. z art. 6 k.c. poprzez przyjęcie, iż ciężar dowodu w niniejszej sprawie spoczywał na stronie powodowej, podczas gdy powództwo zostało oparte na podstawie weksla in blanco, a tym samym sprawa niniejsza zyskała charakter sprawy wekslowej powodując, iż obowiązek udowodnienia wad wypełnionego weksla, niezgodności z deklaracją wekslową, czy też nieistnienia zobowiązania, bądź wykazania, iż zobowiązanie to nie opiewa na kwotę wskazaną w treści weksla zgodnie z zawartym przez strony porozumieniem obarcza stronę pozwaną, a nie powodową.

Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez utrzymanie w mocy nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi w dniu 16 marca 2017 r. w sprawie sygn. akt I Nc 141/17 całości, tj. w zakresie kwoty 21.816,81 zł wraz z ustawowymi odsetkami od tej kwoty od dnia 21 kwietnia 2016 r. do dnia zapłaty oraz w zakresie kosztów procesu, a ponadto orzeczenie o kosztach postępowania przed Sądem II instancji na rzecz powoda od pozwanych, w tym kosztach zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się o tyle zasadna, że skutkowałą uchyleniem zaskarżonego postanowienia i przekazaniem sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego.

Abstrahując od zarzutów sformułowanych w treści wniesionego środka zaskarżenia, w niniejszej sprawie doszło do uchybień procesowych mających istotny wpływ na wynik sprawy i skutkujących uchyleniem zaskarżonego orzeczenia. W ocenie Sądu Okręgowego w przedmiotowej sprawie doszło do nieważności postępowania w oparciu o przepis art. 379 pkt 5 k.p.c.. Zgodnie z art. 378 § 1. Sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania.

Wydanie zaskarżonego wyroku poprzedziła rozprawa z dnia 7 lutego 2019 r., na rozprawie tej nie byli obecni pozwani, a co więcej pozwany T. S. (1) w ogóle nie został prawidłowo zawiadomiony o terminie ostatniej rozprawy.

W świetle art. 379 pkt 5 k.p.c. nieważność postępowania zachodzi, gdy strona nie została zawiadomiona o terminie rozprawy poprzedzającej wydanie wyroku (tak: Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 13 czerwca 2019 r., sygn. akt VI ACa 273/19). Tym samym nieważność postępowania określona w przywołanym przepisie ma miejsce wtedy, gdy strona postępowania, wbrew swej woli, została faktycznie pozbawiona możliwości działania w postępowaniu lub jego istotnej części (postanowienie SN z 13 listopada 2018 r., III PZ 9/18). O pozbawieniu możliwości obrony praw przesądza kumulatywne wystąpienie trzech okoliczności: naruszenie przez sąd przepisów procesowych będących źródłem procesowych uprawnień strony, wpływ tego uchybienia na wyłączenie możliwości działania strony w postępowaniu, niemożność obrony swoich praw w następstwie dwóch poprzednich okoliczności (post. SN z 28 czerwca 2018 r. I CSK 46/18). Innymi słowy, nieważność postępowania z tego powodu zachodzi wówczas, gdy ze względu na uchybienia formalne strona została pozbawiona przez sąd lub przeciwnika procesowego możliwości brania udziału w sprawie oraz zgłoszenia twierdzeń faktycznych i wniosków dowodowych (postanowienie SN z 13 listopada 2018 r., III PZ 9/18).

W okolicznościach przedmiotowej sprawy pozwany T. S. (1) w dniu 29 maja 2018 r. udzielił pełnomocnictwa radcy prawnego A. S. do reprezentowania go przed Sądem Rejonowym Lublin – Z. w L. w sprawie pod sygn. akt II Cps 41/18. A zatem udzielone pełnomocnictwo było pełnomocnictwem do reprezentowania pozwanego wyłącznie w postępowaniu wпадkowym w związku z wykonywaniem odezwy o przesłuchanie w charakterze świadków D. S., T. K. oraz W. W.. Pomimo tego Sąd Rejonowy na dalszym etapie postępowania pierwszoinstancyjnego dokonywał doręczeń dla pozwanego T. S. (1), pełnomocnikowi r.pr. A. S., w tym w szczególności zawiadomienie o terminie ostatniej rozprawy wyznaczonej na dzień 7 lutego 2019r., a podczas której nastąpiło zamknięcie rozprawy. Powyższe działanie Sądu I instancji było nieuprawnione, ponieważ udzielone przez pozwanego pełnomocnictwo w ogóle nie obejmowało reprezentowania go w postępowaniu prowadzonym przed Sądem Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi sygn. akt I C 761/17. Natomiast doręczenie zawiadomienia o terminie rozprawy byłemu pełnomocnikowi strony jest nieskuteczne (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 lipca 2002 r., I PZ 58/02, OSNP 2004 Nr 10, poz. 173).

Mając powyższe na uwadze należało stwierdzić, że doszło do naruszenia przez Sąd Rejonowy przepisów postępowania, co wyeliminowało możliwość obrony swych praw przez pozwanego w toku postępowania, a tym samym doszło do ziszczenia się przesłanki opisanej w art. 379 pkt 5 k.p.c. (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 13 lutego 2004 r., IV CK 61/03; LEX nr 151638; z dnia 28 marca 2008 r., V CSK 488/07, LEX nr 424315; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 2014 r., II UZ 58/14, Legalis nr 1185799).

Wprawdzie skutki nieważności postępowania przed sądem I instancji powinny być, jeżeli to możliwe, naprawione przez sąd drugiej instancji przy rozpoznawaniu sprawy na skutek apelacji (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 23 maja 2012 r., III CSK 274/11). W orzecznictwie Sądu Najwyższego uznano możliwość następczego zatwierdzenia przez stronę czynności procesowej dokonanej w jej imieniu przez osobę działającą bez pełnomocnictwa, jeżeli osoba ta mogła być pełnomocnikiem tej strony. Uznaje się, że w razie takiego zatwierdzenia nie zachodzi wypadek nienależytego umocowania pełnomocnika strony powodujący nieważność postępowania (por. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2009 r., III CZP 118/08, OSNC 2009, Nr 6, poz. 76, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 sierpnia 2000 r., IV CKN 1137/00 oraz postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 29 września 1998 r., II CKN 529/98 z

dnia 18 listopada 2005 r., IV CZ 112/05 i z dnia 8 lipca 2011 r., IV CSK 502/10). W rozpoznawanej sprawie nie zachodzi jednak możliwość naprawienia przez Sąd Okręgowy skutków nieważności postępowania przed Sądem I instancji.

Wobec powyższego wyrok Sądu Okręgowego podlegał uchyleniu niezależnie od zarzutów podniesionych w apelacji z powodu nieważności postępowania ze względu na pozbawienie pozwanego możliwości obrony praw (art. 379 pkt 5 k.p.c.).

Sąd Okręgowy uchylił zaskarżony wyrok na podstawie art. 386 § 2 k.p.c., zniósł postępowanie przez sądem pierwszej instancji od rozprawy z dnia 7 lutego 2019r. i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu.

Na podstawie zaś art. 108 §2 k.p.c. w zw. z art. 391§1 k.p.c. Sąd Okręgowy pozostawił Sądowi I instancji rozstrzygnięcie o kosztach instancji odwoławczej.